

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Γ' ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
27/01/2019**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο μεγάλος πόλεμος των μικρών πλασμάτων

Για τα παιδιά ο πόλεμος δεν έχει ερεβώδη¹ πολιτικά παίγνια και ανταγωνισμούς ανάμεσα σε δύο πλευρές. Είναι απλά ένας εφιάλτης άκρας ανάγκης, ορφάνιας, ξεριζωμού, αγριότητων, πόνου, αίματος, θανάτου. Για τα εκατοντάδες βρέφη και νήπια στο προάστιο Γκούτα της Δαμασκού που ξαφνικά έπαψαν να αναπνέουν μέσα στα σπίτια τους, μετά την επίθεση άγνωστο από ποιον με νευροπαραλυτικά αέρια ή τα 15.000 παιδιά ανάμεσα στα 100.000 και πλέον θύματα στους 16 φονικούς μήνες του εμφυλίου στη Συρία, δεν υπάρχουν αίτια και αφορμές του πολέμου και εκεί που βρίσκονται, έχει πάψει πλέον να τα αφορά. Δεν ενδιαφέρονται πια γι'αυτούς που ζουν τη φρίκη της πραγματικότητας κι αυτούς που εισπράττουν την **ωμότητα** ανωδύνως από τις τηλεοράσεις τους, τους καθεστωτικούς, τους αντικαθεστωτικούς, τους ζωσμένους με εκρηκτικά και την απόλυτη ισχύ πάνω στη ζωή και τον θάνατο «μάρτυρες», τους στρατηγούς, τους μισθοφόρους, τους βιαστές, τους μαυραγορίτες, τους μεσάζοντες των ιδεών και των πράξεων. Έχουν στεριώσει σε μια γαλήνη άγνωστη, ασάλευτη.

«Παιδιά και έφηβοι έχουν εκτελεστεί με συνοπτικές διαδικασίες, έχουν κρατηθεί παρανόμως, έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά (το 76% των θυμάτων σεξουαλικής βίας είναι κάτω των 17 ετών), έχουν χρησιμοποιηθεί σε μάχες, έχουν απαχθεί και βασανιστεί, έχουν χρησιμοποιηθεί ως ανθρώπινη ασπίδα (μαχητές έδεσαν παιδιά πάνω σε τεθωρακισμένα για να μη δεχθούν πυρά), δεν έχουν πρόσβαση σε ανθρωπιστική βοήθεια και έχουν γίνει, ηθελημένα, στόχοι σε βίαιες επιθέσεις», έγραφε η έκθεση της βρετανικής οργάνωσης War Child «Συρία: Ένας πόλεμος κατά της Παιδικής Ηλικίας». Η οργάνωση καταγγέλλει την «έλλειψη ενότητας σε διεθνές επίπεδο» παρά τις έγγραφες σχετικές δεσμεύσεις κρατών.

Ο πόλεμος είναι «αιμοδιψής». Ο αντίπαλος, ακόμη κι αν ο εχθρός του είναι αίμα από το αίμα του, θα **επινοήσει** κάτι πιο φρικιαστικό, πιο βίαιο από αυτό που υπέστη, θα επιβάλει μια περισσότερο τερατώδη αντεκδίκηση, στο όνομα της ειρήνης. Και θα βαφτίσει την ωμότητα απόδοση δικαιοσύνης, ηρωισμό, αποκατάσταση της τάξης, και τον αντιμαχόμενο, ραδιούργο συνωμότη, προδότη... **Επαίσχυντες** πράξεις θα εξηρωιστούν, θα εξαγιαστούν, θα αποθεωθούν.

Όμως τα παιδιά δεν μπορούν να συλλάβουν ότι η δίψα για κυριαρχία και η ανθρώπινη απληστία είναι οι αιτίες για τους ποταμούς αίματος, για τις χιλιάδες των πτωμάτων που στρώνουν τη γη τους, για την **απόγνωση**, την πείνα, τη στέρηση, τον τρόμο που κάνουν τον φιλήσυχο, μακελάρη.

Δεν γνωρίζουν ακόμη ότι όταν ο άνθρωπος προβάλλει πάνω σε μια ιδέα τη φλόγα του δικού του απολύτου, γεννιούνται εγκλήματα, ότι όταν μετατρέπει την ιδεολογία του σε «θεό» και εξαναγκάσει τους άλλους να τον αγαπήσουν, οι συνέπειες είναι ανυπολόγιστες. Ότι όταν κάποιος αρνείται τον εναλλάξιμο χαρακτήρα των ιδεών, το αίμα ρέει. Ότι η αρχή του κακού έγκειται στη

μεγαλομανία της φυλής μας, που δίνει τα πάντα για την αναζήτηση μιας «αλήθειας» ώσπου να συντριβεί υπό το βάρος των ακροτήτων της. Ότι ο φανατισμός, η πιο αδιάφθορη από όλες τις ανθρώπινες **εκδηλώσεις** του πνεύματος, αν κάποιος σκοτώνει για μια ιδέα μπορεί κάλλιστα να σκοτωθεί γι' αυτήν, στην αρχή εξάπτει και στη συνέχεια υποτάσσει και εξοντώνει τις ψυχές.

Ωστόσο, τα παιδιά βλέπουν ξεκάθαρα στο πρόσωπο του φιλοπόλεμου σωτήρα - ένθερμοι σωτήρες υπάρχουν και στις δυο φλογισμένες πλευρές- το αρπακτικό ζώο που τους στερεί τον γονιό, τον αδελφό, τον φίλο, το σπίτι, το φαΐ, την ασφάλεια, το όνειρο.

Οι μεγάλοι κάνουν πως δεν βλέπουν.

Εφημερίδα Καθημερινή, της Τασούλας Καραϊσκάκη

¹ερεβώδη: σκοτεινά

Ερωτήσεις

A. Να συντάξετε περίληψη του κειμένου σε 90-110 λέξεις, με σκοπό να την εκφωνήσετε σε εκδήλωση που διοργανώνει ο δήμος σας.

Βαθμολογία: 25 μονάδες

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη. **Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες παραπομπές στο κείμενο.**

α. Τα παιδιά που βιώνουν τον πόλεμο δεν ενδιαφέρονται για το πολιτικό παρασκήνιο του πολέμου αυτού.

β. Καταβάλλεται προσπάθεια, μέσα από διακρατική συνεργασία, για την προστασία παιδιών και εφήβων σε εμπόλεμες ζώνες.

γ. Τα πιο αποτρόπαια εγκλήματα πολέμου γίνονται εν ονόματι της ειρήνης.

δ. Οι εμπλεκόμενοι στους πολέμους είναι διαλλακτικοί και συχνά αναθεωρούν την ιδεολογία τους.

ε. Οι ισχυροί παράγοντες εθελουφλούν ως προς την αγριότητα του πολέμου.

Βαθμολογία: 10 μονάδες

B2. Να καταγράψετε τον τρόπο πειθούς και το μέσο/μέσα πειθούς της δεύτερης παραγράφου του κειμένου «Παιδιά και έφηβοι έχουν εκτελεστεί ... σχετικές δεσμεύσεις κρατών».

Βαθμολογία: 5 μονάδες

B3. Η αρθρογράφος σε αρκετά σημεία του κειμένου χρησιμοποιεί **ασύνδετο σχήμα**. Ενδεικτικά: «...άκρας ανάγκης, ορφάνιας, ξεριζωμού, αγριοτήτων, πόνου, αίματος, θανάτου» (1^η παράγραφος), «...για την απόγνωση, την πείνα, τη στέρση, τον τρόμο» (4^η παράγραφος), «... τον γονιό, τον αδελφό, τον φίλο, το σπίτι, το φαΐ, την ασφάλεια, το όνειρο» (6^η παράγραφος).

Πού αποσκοπεί με τη συχνή χρήση του ασύνδετου σχήματος;

Βαθμολογία: 3 μονάδες

B4. α) ωμότητα, επινοήσει, Επαίσχυντες, απόγνωση, εκδηλώσεις: για καθεμία από τις προηγούμενες λέξεις να δώσετε μια συνώνυμη.

Βαθμολογία: 5 μονάδες

β) συνοπτικές, ενότητας, γνωρίζουν, ανυπολόγιστες, αρνείται: για καθεμία από τις προηγούμενες λέξεις να δώσετε μια αντώνυμη.

Βαθμολογία: 5 μονάδες

B5. Να αιτιολογήσετε τη χρήση των σημείων στίξης στις παρακάτω περιπτώσεις:

(μαχητές έδεσαν παιδιά πάνω σε τεθωρακισμένα για να μη δεχθούν πυρά)
(παρένθεση, 2^η παράγραφος)

«έλλειψη ενότητας σε διεθνές επίπεδο» (εισαγωγικά, 2^η παράγραφος)

προδότη... (αποσιωπητικά, 3^η παράγραφος)

- ένθερμοι σωτήρες υπάρχουν και στις δυο φλογισμένες πλευρές - (διπλή παύλα, 6^η παράγραφος)

Βαθμολογία: 4 μονάδες

B6. Να εντοπίσετε το ρηματικό πρόσωπο που κυριαρχεί στο κείμενο και να αιτιολογήσετε την επιλογή του από την αρθρογράφο.

Βαθμολογία: 3 μονάδες

Γ. Σε επιστολή 500-600 λέξεων που απευθύνετε, ως εκπρόσωπος της μαθητικής σας κοινότητας, στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, να επισημάνετε:

α) τα δεινά του πολέμου που εξακολουθούν να κατατρύχουν την ανθρωπότητα και στις μέρες μας και

β) τρόπους με τους οποίους μπορεί να υλοποιηθεί το όραμα της παγκόσμιας ειρήνης.

Βαθμολογία: 40 μονάδες

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

**ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΕΛΣΑ
ΒΕΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΠΟΡΟΥΤΖΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΝΤΕΛΜΠΙΖΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ**

SYSTHMA